

ZACHODNIOPOMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Szczecinie
Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

SO.1.PK.0939/ 2/2010

PROTOKÓŁ

z kontroli problemowej z zakresu ustawy prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity Dz.U. z 2004r. nr 161, poz. 1688) oraz ustawy o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U z 2008r., Nr 220, poz.1414) przeprowadzonej w Urzędzie Stanu Cywilnego w Policach w dniach 18-19 stycznia 2010r.

Zgodnie z planem kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na 2010r. kontrolę przeprowadzili Jadwiga Pokora – starszy inspektor wojewódzki oraz Krzysztof Sienkiewicz (kierownik zespołu) - starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, skierowani przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie – Panią Małgorzatę Neumann, posiadający upoważnienie nr 2/2010.

Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w książce kontroli pod pozycją 3/2010.

Kontrolą objęto zagadnienia z zakresu realizacji ustawy prawo o aktach stanu cywilnego w okresie od 01.01.2008r. do 31 grudnia 2009r..

Urzędem Miejskim w Policach, w skład którego wchodzi Urząd Stanu Cywilnego kieruje Burmistrz - Pan Władysław Diakun.

W czasie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Elżbieta Gaweł - Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego

U S T A L E N I A

Rejestracja stanu cywilnego

1) Warunki lokalowe: zabezpieczenie lokalu i dokumentów, wyposażenie i wystrój pomieszczeń oraz obsada etatowa.

Sprawy z zakresu USC prowadzą 3 osoby:

1. Pani Elżbieta Gaweł – Kierownik USC
2. Pani Maria Kęsicka – Zastępca Kierownika USC
3. Pani Danuta Dygul – inspektor.

Urząd Stanu Cywilnego w Policach znajduje się w budynku przy Pl. Chrobrego 8. Kontrolowana jednostka zajmuje 5 pomieszczeń zlokalizowanych na parterze budynku tj. pokój przyjąć pary młodej, szatnia, poczekalnia, barek z szatnią, sala ślubów, oraz 3 pomieszczenia biurowe na pierwszym piętrze budynku tj. sekretariat, pokój Kierownika USC oraz pokój Zastępcy Kierownika USC, w którym jednocześnie mieści się archiwum.

W budynku zainstalowany jest system antywłamaniowy. Wejścia na piętro budynku, do pomieszczeń USC na parterze oraz na piętrze zabezpieczone są kratami. Część okien w pomieszczeniach znajdujących się na parterze także jest zabezpieczona kratami.

Księgi stanu cywilnego oraz druki usc przechowywane są w szafach pancernych, natomiast akta zbiorowe przechowywane są w szafach drewnianych.

Archiwum USC wyposażone jest we wszystkie urządzenia wymagane przez przepis § 22 ust 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998r.

Ommyf

do ustawy prawo o aktach stanu cywilnego i zabezpieczone jest w sposób właściwy przed dostępem osób trzecich.

Interesanci przyjmowani są w pomieszczeniach biurowych na pierwszym piętrze budynku i nie mają dostępu do dokumentów i akt.

Należy podkreślić, iż sala ślubów w USC ma niezwykle uroczysty wystrój.

2) Sporządzanie aktów stanu cywilnego i prowadzenie ksiąg stanu cywilnego

Akty stanu cywilnego sporządzane są w systemie komputerowym na luźnych drukach, które następnie łączy się w księgę stanu cywilnego i zamyka przez wpisanie stosownej adnotacji, zgodnie z §12 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz.U. Nr 136, poz. 884 z późn. zm.). Księgi stanu cywilnego po zakończeniu są oprawiane.

Dla każdego aktu stanu cywilnego prowadzone są w sposób bardzo czytelny i uporządkowany akta zbiorowe. Do poszczególnych rodzajów aktów stanu cywilnego, sporządzanych w danym roku kalendarzowym jest prowadzony oddzielny skorowidz alfabetyczny.

Urząd stanu cywilnego w Policach wpisuje do polskich ksiąg stanu cywilnego zdarzenia, które nastąpiły za granicą.

Ilość zarejestrowanych w kontrolowanym okresie urodzeń, małżeństw i zgonów prezentuje poniższa tabela:

	Akty urodzenia	Akty małżeństwa	Akty zgonu
01.01. – 31.12.2008	1029	354	294
01.01 – 30.12.2009	168	299	309
RAZEM	1187	653	603

W 2008 r. przed Kierownikiem USC w Policach zawarto 166 związków małżeńskich, a 188 związków małżeńskich zawarto w obecności duchownego wyłącznie Kościoła Rzymskokatolickiego. Natomiast w 2009r. zawarto 161 związków małżeńskich przed duchownym Kościoła Rzymskokatolickiego, a przed Kierownikiem USC – 138 małżeństw.

Odpisy aktów stanu cywilnego sporządzane są przy pomocy programu komputerowego.

W kontrolowany okresie przy rejestracji urodzeń wydano łącznie 3893 odpisy aktów stanu cywilnego, przy rejestracji małżeństw wydano 1859 odpisów, a przy rejestracji zgonów – 1809 odpisów.

W 2008r. na wniosek interesantów wydano 3198 odpisów aktów stanu cywilnego, a w 2009r. wydano 2249 odpisów aktów stanu cywilnego.

W 2008r. do ewidencji ludności przekazano 2319 odpisów aktów stanu cywilnego, natomiast w 2009r. przekazano 1268 odpisów takich aktów.

Skontrolowano 500 aktów stanu cywilnego i stwierdzono, że akty te oraz ich odpisy sporządzane są w sposób prawidłowy, starannie i czytelnie. Dokumenty niezbędne do sporządzenia aktu oraz mające wpływ na jego treść są kompletowane właściwie.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż podczas przyjmowania zgłoszenia urodzenia dziecka, w przypadku wątpliwości do miejsca faktycznego pobytu dziecka, przyjmowane są w tym przedmiocie oświadczenia od osoby zgłaszającej urodzenie, co w konsekwencji pozwala na przesłanie odpisu aktu urodzenia do właściwego organu ewidencji ludności celem dokonania zameldowania dziecka.

Kontrola aktów stanu cywilnego wykazała jedynie następujące uchybienia:

- a) *w aktach urodzenia w rubryce I poz. 4 „data urodzenia” oprócz daty urodzenia w nawiasie wpisuje się godzinę urodzenia dziecka;
Taki zapis nie znajduje uzasadnienia na gruncie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, a zwłaszcza art. 40 ust. 2 ustawy, który enumeratywnie wymienia dane jakie winny zostać umieszczone w akcie urodzenia.*
- b) *w sytuacji gdy akt stanu cywilnego został wpisywany do księgi stanu cywilnego danego rodzaju w wyniku wykonania decyzji administracyjnej, akt wpisywano do księgi z datą wydania decyzji administracyjnych, mimo iż np. decyzja została doręczona stronom w okresie późniejszym np. akt urodzenia nr 1, 4, 23, 30, 31 i 32 z 2009r.
Taki sposób wpisywania aktów stanu cywilnego na podstawie decyzji do ksiąg stanu cywilnego jest w niewłaściwy. Zgodnie z art. 110 kpa organ administracji publicznej, który wydał decyzję jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, co oznacza, że decyzja wchodzi do obrotu prawnego dopiero w chwili jej doręczenia stronie. Właśnie z taką też datą dany akt powinien zostać wpisany do księgi stanu cywilnego pod oznaczonym numerem, jeżeli tylko decyzja ulega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania. W przeciwnym wypadku jako datę sporządzenia aktu należy wpisać datę, z którą decyzja stała się ostateczna. W żadnym wypadku nie będzie to jednak data wcześniejsza niż data doręczenia decyzji stronie.*
- c) *między aktem urodzenia nr 17 a 18/2008 znajduje się jedna niewykorzystana strona, która została przekreślona lecz nie została opisana przyczyna jej niewykorzystania
Stanowi to naruszenie § 11 pkt 2 cytowanego wyżej rozporządzenia*
- d) *w akcie urodzenia nr 28/2009 z dnia 30 czerwca 2009r., który został sporządzony na podstawie decyzji Kierownika USC z dnia 30.06.2009r. w trybie art. 70 na marginesie wpisano wzmiankę dodatkową o uznaniu ojcostwa, które miało miejsce w dniu 25 lutego 2009r.
Takie wpisanie wzmianki jest bezzasadne w wyżej opisanej sytuacji. Przedmiotowy akt usc został sporządzony w trybie art. 70 Prawo o a.s.c. , a zatem fakt uznania dziecka winien znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu decyzji, a nie być odnotowany w formie wzmianki po wydaniu tej decyzji i sporządzeniu na jej podstawie aktu.*

3) Nanoszenie zmian w aktach stanu cywilnego

Uzupełnianie aktów urodzeń, małżeństw i zgonów poprzez nanoszenie wzmianek dodatkowych i przypisków przebiega terminowo i w sposób prawidłowy. Zgodnie z wymogami odbywa się także powiadamianie innych urzędów o zdarzeniach zarejestrowanych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Policach.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż prowadzony jest rejestr wszystkich zawiadomień przesłanych do właściwych organów na temat zmian dokonywanych w aktach stanu cywilnego. Takie działania stanowią wzorcowy sposób realizacji obowiązku

przekazywania danych wynikający z art. 14 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

4) Decyzje administracyjne

Ilość wydanych w 2008r. i w 2009r. decyzji administracyjnych ujęta została w poniższej tabeli:

Rodzaj decyzji administracyjnej	2008r i 2009r
Wpisanie aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą do polskich ksiąg (art.73 p.o a.s.c.)	119
Odtworzenie treści aktu stanu cywilnego sporządzonego zagranicą (art. 35 p.o a.s.c.)	13
Sprostowanie błędów pisarskich (art.28 p.o a.s.c.)	87
Uzupełnienie treści aktu stanu cywilnego (art.36 p.o a.s.c.)	123
Zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego przed upływem miesięcznego terminu (art.4 k.r.i o.)	13

Decyzje administracyjne z zakresu rejestracji stanu cywilnego wydawane przez Kierownika USC na podstawie ustawy prawo o aktach stanu cywilnego z dnia 29 września 1986r. (tekst jednolity Dz.U. z 2004r. nr 161, poz. 1688) oraz ustawy z dnia 25 lutego 1964r. - kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964r. nr 9, poz. 59 z późn. zm.), sporządzane są zgodnie z procedurą administracyjną, a po dokonaniu odpowiednich wpisów włączane do akt zbiorowych, dotyczących danego aktu stanu cywilnego.

Nie ma zastrzeżeń do merytorycznej strony rozstrzygnięć decyzji wydanych w trybie art. 28, 35, 36 i 73 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, ich formy oraz sposobu doręczenia.

Stwierdzono jedynie niżej wymienione uchybienia w procesie wydawania decyzji, które nie mają jednak wpływu na ważność aktów sporządzonych na podstawie tych decyzji:

- a) *W decyzjach o transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa, wydanych w trybie art. 73 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, Kierownik USC wpisuje informację na temat nazwiska jakie będą nosiły dzieci zrodzone z małżeństwa mimo, iż w transkrybowany zagranicznym akcie małżeństwa brak jest na ten temat informacji (np. akt nr 7/2008, 24/2008, 29/2008, 136/2008) Taki sposób działania narusza art. 73 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Transkrypcja aktu stanu cywilnego polega na wiernym przepisaniu danych zawartych w akcie zagranicznym i obejmuje ona tylko te dane, które są wymagane przez prawo polskie jak również dotyczy oświadczeń prawnie doniosłych z punktu widzenia prawa miejsca sporządzenia aktu zagranicznego. Niedopuszczalne jest zatem wpisywanie w decyzji o umiejscowieniu aktu zagranicznego danych, których brak w akcie zagranicznym*
- b) *decyzje administracyjne o odtworzeniu aktu stanu cywilnego np. akt urodzenia nr 219/08, akt małżeństwa nr 30/08 . są wadliwe w świetle art. 35 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego albowiem w tych sprawach nie zachodziły przesłanki materialnoprawne do zastosowania tego przepisu lecz przepisu art. 70 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego.*
- c) *W jednym przypadku (akt urodzenia nr 245/08) stwierdzono, że jedną decyzją administracyjną orzeczono o sprostowaniu aktu stanu cywilnego (art. 28 Prawo o a.s.c.) i jednocześnie o jego uzupełnieniu (art. 36 Prawo o a.s.c.). Taki sposób załatwiania spraw jest sprzeczny z art. 62 kodeksu postępowania administracyjnego tj. z przepisem regulującym kwestię łączenia kilku spraw do załatwienia w toku jednego postępowania administracyjnego.*

5) Zaświadczenia

W kontrolowanym okresie wydano 360 zaświadczeń stwierdzających brak okoliczności do zawarcia małżeństw wyznaniowych. Natomiast na podstawie art. 71 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego wydano 48 zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą. Treść wrywkowo skontrolowanych zaświadczeń jest zgodna z posiadaną przez USC dokumentacją.

Postępowania administracyjne w sprawach zmiany imion i nazwisk

W kontrolowanym okresie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Policach przeprowadzono 40 postępowań administracyjnych w sprawie zmiany imion i nazwisk. Decyzje w tych sprawach zostały sporządzone prawidłowo i zgodnie z art. 107 kpa. Właściwie zostały również doręczone stronie.

Na tym kontrolę zakończono.

Wszystkie uchybienia zostały omówione z Kierownikiem USC.

Ogólnie oceniając sposób prowadzenia spraw z zakresu realizacji ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego i ustawy o zmianie imion i nazwisk stwierdza się, że sprawy te prowadzone są prawidłowo i co wymaga szczególnego podkreślenia w sposób rzetelny i sumienny. Kierownik USC wykazuje się bogatą wiedzą na temat spraw z zakresu rejestracji aktów stanu cywilnego oraz ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz znajomością obowiązujących w tej materii przepisów.

Kierownikowi kontrolowanej jednostki, po zapoznaniu się z treścią protokołu, przysługują następujące uprawnienia:

1. Przed podpisaniem protokołu kontroli kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści w ciągu 7 dni od dnia otrzymania do podpisu.
2. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy i nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano kierownikowi jednostki kontrolowanej, a drugi pozostawiono w aktach Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

Kierownik jednostki kontrolowanej

BURMISTRZ

Władysław Diakun

(data i podpis)

URZĄD MIEJSKI
 ul. Stefana Batorego 3
 72-010 Police

Kontrolujący

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
 w Wydziale Spraw Obywatelskich
 i Cudzoziemców
 29.01.2012
 Ingr Krzysztof Sienkiewicz

(data i podpis)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
 w Wydziale Spraw Obywatelskich
 i Cudzoziemców

29.01.2012
 Ingr Jadwiga Pokora
 (data i podpis)